

*hokimligi
maksiabgacha va maktob ta'lifi
boshqarmasi*
*maksiabgacha va
maktob ta'lifi bo'limi tasarrufidagi
—umumi o'rta ta'lim maktobi
tarbiya fani o'qituvchisi*

*ning
20__-20__-o'quv yili
10-11-sinflar uchun*

“TARBIYA O'GITLARI”

**TO'GARAK
HUJJATLARI**

To‘garak a‘zolari haqida ma’lumot

Nº	Familiya ismi va sharifi	Tug‘ilgan sanasi	Sinfı	Manzili (to‘liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							

15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

“ ” To ‘garak mashg’ulotlar o’tkazilish sanalari To ‘garak rahbari

To‘garak rahbari

“

_” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari

To 'garak rahbari _____

“TASDIQLAYMAN”**MMIBDO‘**

**20__-20__-o‘quv yili uchun tarbiya fanidan “Tarbiya o‘gitlari” nomli to‘garagining
ISH REJASI**

№	O‘tiladigan mavzular rejasi	Nazariy soat	Mashg‘ulot o‘tkazish muddati	Mashg‘ulot o‘tkazilgan sana
1	Vatan yagona	1		
2	Oila-Vatan ichra Vatan	1		
3	Oila - baxt qo‘rg‘oni	1		
4	Oiladagi burch va mas’uliyat	1		
5	Baxt manzillari	1		
6	Mahalla - qadriyatlar beshigi	1		
7	Jamiyatning ma’nnaviy asoslar	1		
8	Din va madaniyat	1		
9	Dunyo dinlarida insonparvarlik g‘oyalari	1		
10	Eng katta meros	1		
11	Buzg‘unchi g‘oyalar	1		
12	Jaholatga qarshi ma’rifat	1		
13	Xavfsiz media ummoni	1		
14	Soxta xabarlar ortida nima bor?	1		
15	Baxtli hayot poydevori	1		
16	Iste’mol va tadbirkorlik madaniyati	1		
17	Kasb tanlash sirlari	1		
18	O‘rganishdan to‘xtamang	1		
19	Iroda	1		
20	Vatan taraqqiyotiga men ham mas’ulman	1		
21	Erkin va farovon hayot mazmuni	1		
22	Dadil qadamlar bilan katta hayot sari	1		
23	Oila mas’uliyati, sha’ni va qadri	1		
24	Ibrat maskani	1		
25	Bag‘rikenglik	1		
26	Ksenofobiya	1		
27	Missionerlik – yoshlar kelajagiga tahdid	1		
28	Kibermakonda axborot iste’moli madaniyati	1		
29	Dunyo dinlarida tinchlik g‘oyasi	1		
30	Tuyg‘ularning xilmaxilligi	1		
31	Nafosat va ma’nnaviyat	1		
32	Surat va siyrat	1		
33	Etiket	1		
34	Halollik vaksinasi	1		

MMIBDO‘: _____**To‘garak rahbari:** _____

Sana: “ ” 202 -yil. Sinflar: . To‘garak rahbari: _____
Mavzu: Vatan yagona

Maqsad: **Ta’limiy:** O‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish. Yuksak insoniy fazilatlar mohiyatini anglatish, ularga ongli munosabatda bo‘lish, hamma millat vakillariga yaxshi munosabatda bo‘lish bilimini shakllantirish

Tarbiyaviy: Odob-inson ko‘rki va ma’naviy boyligi ekanligini va mutafakkir ma’rifatparvarlar asarlaridagi hikmat, rivoyat va o‘g‘itlarini, milliy sharqona odob-axloq qoidalari, fazilatlarini, o‘zbekona urf-odat va an'analarining millliy xususiyatlarni farqlash va amalga oshirish usullarini o‘rgatish.

Rivojlantiruvchi: O‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma, malakalarini rivojlantirish, matn bilan ishslash orqali fikrlash qobiliyatlarini, og‘zaki nutqini o‘stirish.

Mashg‘ulot turi: Yangi bilim beruvchi

Mashg‘ulot usuli: Suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishslash.

Mashg‘ulot jahozi: Mashg‘ulotlik, taxta, bo‘r, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Mashg‘ulotning borishi.

I. Tashkiliy qism: Salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o‘quvchilarning mashg‘ulotga tayyorgarligi tekshiriladi, o‘quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. O‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

III. Yangi mavzu bayoni.

Xalqimizda “Vatan ostonadan boshlanadi” degan naql bor. Ostona bu - uy, xonodon, oila demak. Ma'lum bir oila avlodni sulola hisoblanadi. El-yurt manf? ti yo‘lida xizmat qilib, sulola a'zolari xalq orasida obro‘-e'tibor topadi. Bu yo‘l qol- ganlar uchun ibrat sanaladi.

Har qanday sulola o‘z-o‘zidan yuqori mavqega ega bo‘la olmaydi. Buning uchun el-yurt orasida obro‘ topgan sulola vakili o‘zining ibratli hayot yo‘li va ezgu amali bilan taniladi, uning izidan kelayotgan avlodlar esa bu an'anani maz- munan boyitadi. Sulola obro‘sini saqlab, oilaviy an'analarga sodiq bo‘lgan zurri- yotlarni voyaga yetkazish muhimdir...

Vatan bor ekan, inson hech qachon o‘zini yolg‘iz his etmaydi, Vatan mehri va uning tafti ona mehridek issiq va tiganmasdir.

Bosqinchilar Xorazmga hujum boshlaganida

Najmuddin Kubro shogirdlarini

to‘plab, shunday deydi: "Mashriqdan kelgan
bu balo Mashriq-u Mag‘ribni yakson etadi,
yondirib, kul qiladi. Sizlar yurtingizga boring,
joningizni asrash payida bo‘ling".

Ular ustozlarini o‘zlarini bilan ketishga ko‘ndirmoqchi

bo‘lishadi. Bunga javoban shayx Najmuddin Kubro: "Men shu yerda
qolaman. Yo Vatan, yo sharofatl o‘lim!" - deydi.

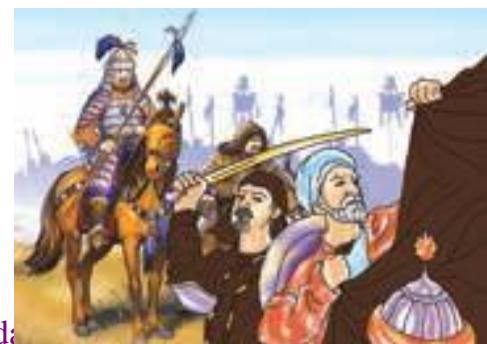
Mo‘g‘ul askarlari Gurganjga kirganda shayx shogirdlari bilan jangga shaylanadi.

U xirqasining ustidan belbog‘ bog‘lab, qo‘ynini tosh bilan to‘ldiradi, qo‘liga nayza olib, dushman qarshisiga chiqadi.

Dushmanqa qarab tosh otadi, bir nechtasini nayza bilan urib yiqitadi. Ammo kamon o‘qi kelib ko‘kragiga sanchildi.

Alisher Navoiyning yozishicha, yetmish besh yashar mo‘ysafid - qalblarni nurlantirgan Shayxi Kabir holdan toyib, kuchi ketayotganini sezsa ham, jangni to‘xtatmaydi. So‘nggi nafasida dushman bayrog‘ini g‘azab bilan mahkam g‘ijimlab oladi.

Aytishlaricha, vafotidan keyin o‘nta odam uning mahkam qisilgan panjalari or? idan bayroqni zo‘rg‘a ajratib olgan. Najmuddin Kubroning bu qahramonligi, jasorati dushmanni ham hayratga solgan. Bu jasorat avlodlarga ibrat bo‘ldi.

Rio-de-Janeyro shahrida o'tayotgan XXXI yozgi Olimpiya o'yinlarini kuzatamiz. Vazni 64 kilogramm bo'lgan yurtdoshimiz Fazliddin G'oibnazarov ozarbayjonlik Lorenzo Kollazo Sotomayor bilan boks tushmoqda. Fazliddinning bo'yini raqibidan ko'ra ancha pastroq ekanligi barchamizni xavotirga solardi. Mana, so'nggi raund ham tugadi. G'olib e'lon qilindi. Fazliddin shohsupaning eng yuqori pog'onasiga ko'tarildi. Hammamiz xursand, oilamizdag'i barchanening nigohi teleekranga qaratilgan. Mamlakatimiz madhiyasi ijro etilmoqda. Shu vaqt 2-sinfda o'qiydigan ukam Muhammadamin shasht bilan o'rnidan turib, hammamizga

e'tiroz bildirdi:

- Nimaga butun dunyo bizning madhiyamizni ijro etayotganida sizlar choy ichib, televizorga qarab o'tiribsizlar, turinglar, - deb televizor ovozini yanada balandroq qilib qo'ydi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash:

1. "Yagona", "tanho" degan so'zlarni ota-onasiga, aka-ukasiga va opa-singillarga nisbatan ishlatganingizda qalbingizni qanday tuyg'ular egallaydi?

2. Oilangizdag'i tinchlik va oila a'zolaringizning baxt-u saodatidan qanchalik manfaatdorsiz? Nima uchun? "Baxtli oilada baxtli farzandlar voyaga yetadi va jamiyat ravnaq topadi" degan fikrga qo'shilasizmi?

3. Onangiz uchun biror-bir yaxshilik qilsangiz, minnat qilasizmi? Ona-Vatan uchun-chi? Misol keltiring. Nima uchun Ona va Vatan so'zlarini birgalikda ishlati- ladi?

4. "Vatan yagona" degan fikrni avvalgi bergen javoblarining asosida izohlash- ga harakat qiling.

5. Nima uchun O'zbekiston "jannatmakon diyor" deb ataladi? Misollar yordamida fikringizni asoslabiling.

V. O'quvchilarни rag'batlantirish. Mashg'ulotni yakunlash.

O'quvchilar mashg'ulotdag'i ishtirokiga ko'ra baholanadi. Rag'bat kartochkalari orqali baholanadi. Guruhlar ham umumiy rag'batlantirilib boriladi.

VI. Uyga vazifa Uyga vazifa bugungi mavzuni o'qib kelish, qayta hikoyalashga tayyorlanish, xulasa chiqarish.

Sana: " " 202 -yil. Sinflar: _____. To'garak rahbari: _____

Mavzu: Oila-Vatan ichra Vatan

Maqsad: Ta'limi: O'quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish. Yuksak insoniy fazilatlar mohiyatini anglatish, ularga ongli munosabatda bo'lish, hamma millat vakillariga yaxshi munosabatda bo'lish bilimini shakllantirish

Tarbiyaviy: Odob-inson ko'rki va ma'naviy boyligi ekanligini va mutafakkir ma'rifatparvarlar asarlaridagi hikmat, rivoyat va o'g'itlarini, milliy sharqona odob-axloq qoidalari, fazilatlarini, o'zbekona urf-odat va an'analarining millliy xususiyatlarni farqlash va amalga oshirish usullarini o'rgatish.

Rivojlantiruvchi: O'quvchilarning mavzuga oid bilim, ko'nikma, malakalarini rivojlantirish, matn bilan ishslash orqali fikrlash qobiliyatlarini, og'zaki nutqini o'stirish.

Mashg'ulot turi:
Yangi bilim beruvchi

Mashg'ulot

usuli: Suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishslash.

Mashg'ulot

jahozi:
Mashg'ulotlik, taxta, bo'r, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Mashg'ulotning borishi.

I. Tashkiliy qism: Salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning mashg'ulotga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. O'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. O'tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O'quvchilar topshiriqlarni bajarib, o'tilgan mazuni qismlarga bo'lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o'qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

III. Yangi mavzu bayoni.

III. Yangi mavzu bayoni

Har bir millatning saodati va izzati, albatta, shu xalqning ichki intizomi va to-tuvligiga bog'liq... Qayerda oila munosabati kuchli intizomga tayansa, mamlakat va millat ham shuncha kuchli va muazzam bo'ladi.

Oila va farzand masalasi erkak yo ayolning xususiy masalasi emas. Farzand na-faqat ota-onha hayotining davomi, balki ayni paytda millatning ham iqtidori, obro' va e'tiborini belgilaydigan zanjir halqasidir. Millat esa Vatan, mamlakatning yuragi.

Abdurauf Fitrat, "Oilayoki oila boshqarish tartiblari"

Temuriy shahzodalarning tarbiya-si asosan ularning momolari zimmasida bo'lgan.

Xususan, Saroymulkxonim Shohruh¹ Mirzo, Muhammad Sulton, Xalil Sulton, Mirzo Ulug'beklar tarbiyasi bilan shug'ulangan.

1. Ma'rifatparvar Abdurauf Fitrat "ichki intizomi va totuvligi" deganda nima-ni nazarda tutgan?

Oiladagi iqtidor va mas'uliyatning mamlakat obro' va taraqqiyotidagi

“Ovqatni suzaveraymi?”

1-voqeа:

“Ovqatni suzaveraymi?” - oshxonadan Dilbar kelinoyining ovozi kel- di. “Onajon, bobom hali dasturxonga kelmadilar”, - deb javob bffl di Murodjon. Dasturxon atrofida barcha jam bo‘ldi va osh suzildi. Murodjonning bobosi: “Qani, olinglar, mana men boshladim...” - dedi.

Bu hikoyadagi vaziyat sizga tanishmi? Yuqoridagi vaziyatni oilaviy an'ana deyish mumkinmi? Bunday holatlar inson ma'naviyatining shakllanishiga qanday ta'sir ko'rsatadi? Har birimizning hayotda o‘z ijtimoiy vazifalarimiz bor. Ota-ona va farzandlarning ijtimoiy vazifalari nimalardan iborat? Fikrla- ringizni asoslash uchun yana qanday vaziyatlarni misol qila olasiz?

Bunday ishlар telefonda emas, uyda hal etiladi!

1. Hikoya nima uchun “Bunday ishlар telefonda emas, uyda hal etiladi!” deb nomlangan? Nodirning o‘rnida siz nima qilgan bo‘lardingiz?

2. Do‘stlarining sizga shu kabi taklif bildiriganida “Men uydagilardan ruxsat so‘ray. Ularning bu kunga rejalar qanday ekan, keyin javobini aytaman”, deb javob bergenmisiz? Bunday javob berishingizning ortida qanday an'analar tura- di? 4 ta fakt keltiring.

TOTUV OILA - JAMIYAT TAYANCHI

Oilada ota - fayz-baraka, ibrat timsoli, ona - mehr-muhabbat, tarbiya o‘chog‘i, farzand esa go‘zal tarbiya merosxo‘ridir. Oilada nuroniy bobo va bu- vilarning borligi to‘kin-sochinlik, shod-u xurramlik, o‘zaro hurmat va totuvlikni mustahkamlaydi. Bunday muhitda voyaga yetgan farzand munosib tarbiya topa- di. Oilalar kamoli oxir-oqibat jamiyat farovonligiga munosib hissa qo‘shadi.

Ma’naviyat xazinasidan

Falokatga duchor bo‘lishni istamasang, mag‘rur va mutakabbir bo‘lma. Xor-u zorlikni istamasang, tamagir bo‘lma. Pushaymon bo‘lishni istamasang, avval tajribali insonlar bilan kengashib, so‘ngra ishga kirish. O‘zingni hammaga sev- dirishni istasang, fe'l-atvoringni tuzat, odobli, tarbiyalı bo‘l. Obro‘ga, izzat va hurmatga ega bo‘lishni xohlasang, halol mehnat qil, yolg‘onchilikdan saqlan, chaqimchi, ig‘vagar bo‘lma, ma’nisiz so‘zlarni aytib yurishdan hazar qil. Mabodo o‘ng‘aysiz holga tushsang, ishingda muvaffaqiyatsizlikka uchrab, qayg‘u-hasrat ichida qolsang, dod-faryod qilib yurma, sabr qil...

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash:

1.Baxtiyor oilani qanday tasavvur qilasiz? Baxtiyor oilani kimlar yaratadi?

2.Baxtiyor oila qanday mezonzarga asoslanadi?

3."Oila - mehr-oqibat maskani" degan tushunchaga ta'rif bering.

V. O‘quvchilarни rag‘batlantirish. Mashg‘ulotni yakunlash.

O‘quvchilar mashg‘ulotdagi ishtirokiga ko‘ra baholanadi. Rag‘bat kartochkalari orqali baholanadi. Guruhlar ham umumiy rag‘batlantirilib boriladi.

VI. Uyga vazifa Uyga vazifa bugungi mavzuni o‘qib kelish, qayta hikoyalashga tayyorlanish, xulasa chiqarish.

Sana: “ ” 202 -yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Oila - baxt qo‘rg‘oni

Maqsad: Ta‘limiy: O‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish. Yuksak insoniy fazilatlar mohiyatini anglatish, ularga ongli munosabatda bo‘lish, hamma millat vakillariga yaxshi munosabatda bo‘lish bilimini shakllantirish

Tarbiyaviy: Odob-inson ko‘rki va ma’naviy boyligi ekanligini va mutafakkir ma’rifatparvarlar asarlaridagi hikmat, rivoyat va o‘g‘itlarini, milliy sharqona odob-axloq qoidalari, fazilatlarini, o‘zbekona urf-odat va an‘analarining millliy xususiyatlarni farqlash va amalga oshirish usullarini o‘rgatish.

Rivojlantiruvchi: O‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma , malakalarini rivojlantirish, matn bilan ishslash orqali fikrlash qobiliyatlarini, og‘zaki nutqini o‘stirish.

Mashg‘ulot turi: Yangi bilim beruvchi

Mashg‘ulot usuli: Suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishslash.

Mashg‘ulot jahozi: Mashg‘ulotlik, taxta, bo‘r, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Mashg‘ulotning borishi.

I. Tashkiliy qism: Salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o‘quvchilarning mashg‘ulotga tayyorgarligi tekshiriladi, o‘quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. O‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

III. Yangi mavzu bayoni. O‘quvchilar ta‘til vaqtida nimalar bilan band bo‘lganliklari haqida gapirib beradilar.Qayerlarga borganliklari haqida ham o‘z o‘rtoqlariga aytib berishadi.

Xorijlik mehmonning hayrati

Jahon tillari universitetida o‘qirdim. Univer- sitetga kelgan xorijlik mehmonning o‘zbek tilida biyron-biyron gapirishi e’tiborimni tortdi. Mehmon o‘zbek xalqi urf-odatlarini o‘rganayotgan ekan, uni uygaga taklif qildim.

Mehmon:

- Men tushunmayapman, Sizlarning oilangizda ham xuddi bizdagidek, ota-bolaga bir xil ism qo‘yar ekan-da?
- Nega bunday deyapsiz?
- Hozir onangiz dadangizni Murod deb chaqirdilar-ku!? Sizning ham ismingiz Murod-ku?..

Xonadonga kelin tushdi

- Gulshan qizim, dadang keldi, chiqib kutib olmaysanmi?
- Oyi, men shu yerdaman-ku!

Ona qiziga ma’noli qarab qo‘ydi-da:

- Iye, shu yerdamiding? Ko‘rmay qolibman.

Xonadonga tushganiga bir hafta bo‘limgan kelin yugurib chiqdi-da:

- Assalomu alaykum, dadajon, yaxshi keldingizmi? - dedi.

Kelin hovli supuryapti. Ona:

- Gulshan qizim, chiq, hovlini supurishga qarashib yubor.
- Voy, oy...

Gulshanning gapini onasi yana bo‘lib:

- Sen hovlini tepadan pastga qarab supur, hovli ko‘cha eshigiga qarab supuriladi.

Ertasi kuni kelin hovlini ona aytganidek supura boshladı...

Yangi mehmon

Bobo chaqaloqni erkalab: “Polvon bolam, botir bolam katta bo‘lsin. Otasi- ning tayanchi bo‘lsin”, - deb duo qila boshladi.

Uni eshitib turgan Zarifa: “Bobo, meni ham botir deb aytmaysizmi?” - dedi. “Voy, shirin qizim, oppoq qizim, sen mening ona qizimsan”, - deb erkalay boshladi bobosi.

Ey farzand! Har kim bilan muomalada bo‘lganingda o‘zingni shunday tutginki, bunga qarab insonlar sening qanday oilada tarbiya topganiningi ham, aql-u idroking va fahm-u farosatingni ham e’tirof etishsin...

Til insonning jisman eng kichik, ammo mas’uliyat va vazifasi jihatidan katta e’tiborga loyiq a’zosidir. Uni faqat xayrli, yaxshi so‘zlar uchun ishlatalish va yomon, dilozor so‘zlarni aytishdan saqlash lozim. Shu sababli faqat yaxshi nar-salarni gapir, yoki jim turishni o‘zingga odat qil!

1. Bolalikdan kattalikka nimani olib o‘tish muhim?
2. Henri Fordning javobi haqida nima deya olasiz?
3. Baxtni siz nima deb tushunasiz? Nima uchun?
4. So‘zlash va tinglay bilish ham muloqot madaniyatining asosiy qismini tashkil etadi. Bu haqda Yusuf Xos Hojib: "O‘ynab so‘zlasang ham, o‘ylab so‘zla", boshqa bir alloma: "Shunday gapirginki, so‘zlarining sadaf qadriga teng bo‘lsin, shunday sukut saqlaginki, u dur-u gavharga aylansin", - degan.

"O‘ynab so‘zlasang ham, o‘ylab so‘zla" degan hikmatda qanday ma’no yashi- ringan? Inson qanchalik to‘g‘ri o‘ylay oladi deb hisoblaysiz? Fikringizni asoslang.

Nima uchun insonning so‘zlarini sadafga o‘xshatiladi? So‘zni yana qanday qimmatli toshlarga o‘xshatish mumkin?

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash:

1. Oolangizda kimga qanday muomalada bo‘lasiz?
2. "Nutq madaniyati dastlab oilada shakllanadi va rivojlanadi" degan fikrga qanday qaraysiz? Fikringizni asoslang.
3. Baxtli inson deganda qanday inson ko‘z oldingizga keladi? Qanday insonlarni baxtli deb atash mumkin?
4. Nima uchun baxtni hamma har xil tushunadi? Baxtli bo‘lish uchun nima qilish kerak?

V. O‘quvchilarни rag‘batlantirish. Mashg‘ulotni yakunlash.

O‘quvchilar mashg‘ulotdagi ishtirokiga ko‘ra baholanadi. Rag‘bat kartochkalari orqali baholanadi. Guruhlar ham umumiy rag‘batlantirilib boriladi.

VI. Uyga vazifa Uyga vazifa bugungi mavzuni o‘qib kelish, qayta hikoyalashga tayyorlanish, xulasa chiqarish.

Sana: “ ” 202 -yil. Sinflar: . To‘garak rahbari: _____
Mavzu: Oiladagi burch va mas'uliyat

Maqsad: **Ta'limiyl**: O‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish. Yuksak insoniy fazilatlar mohiyatini anglatish, ularga ongli munosabatda bo‘lish, hamma millat vakillariga yaxshi munosabatda bo‘lish bilimini shakllantirish

Tarbiyaviy: Odob-inson ko‘rki va ma’naviy boyligi ekanligini va mutafakkir ma’rifatparvarlar asarlaridagi hikmat, rivoyat va o‘g‘itlarini, milliy sharqona odob-axloq qoidalari, fazilatlarini, o‘zbekona urf-odat va an‘analarining millliy xususiyatlarni farqlash va amalga oshirish usullarini o‘rgatish.

Rivojlantiruvchi: O‘quvchilarning mavzuga oid bilim, ko‘nikma , malakalarini rivojlantirish, matn bilan ishslash orqali fikrlash qobiliyatlarini, og‘zaki nutqini o‘stirish.

Mashg‘ulot turi: Yangi bilim beruvchi

Mashg‘ulot usuli: Suhbat, tushuntirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishslash.

Mashg‘ulot jahozi: Mashg‘ulotlik, taxta, bo‘r, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Mashg‘ulotning borishi.

I. Tashkiliy qism: Salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o‘quvchilarning mashg‘ulotga tayyorgarligi tekshiriladi, o‘quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. O‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. O‘tilgan mavzuga oid savol va topshiriqlar yozilgan kartochkalar tarqatiladi. O‘quvchilar topshiriqlarni bajarib, o‘tilgan mazuni qismlarga bo‘lib gapirishadi, xulosa chiqarishadi, o‘qituvchi tomonidan umumlashtiriladi.

III. Yangi mavzu bayoni.

Umid qilma, qaror qil!

O‘sha kuni xorijdan qaytayotgan akamni kutib olish uchun aeroportga chiqqandim. Men kutayotgan samolyotning kelish vaqtini kechiktirilgani ?is turli-tuman shaharlardan kelayotgan yo‘lovchilarni kuzatib, o‘zimni chalg‘itish- ga urinayotgan edim.

Yonimda jajji qizalog‘ini ko‘tarib olgan o‘rtal yoshlardagi ayol ham ikki o‘g‘li bilan kimnidir kutib turibdi. Ko‘p o‘tmasdan oila jonlanib qoldi va bolalar aero- port terminalidan shoshib chiqib kelayotgan, yelkasiga osma yuk xaltasini ilib olgan erkakka qo‘l silkiy boshlashdi.

U kishi oila oldiga kelib, qo‘lidagi yuklarni o‘rindiqqa qo‘ydi va bolalar- ni birma-bir o‘pib, bag‘riga bosdi. Uning bu harakatlaridan oila boshlig‘i ekan ko‘rinib turardi.

- Mensiz qiynalib qolmadingizmi? Hammangiz sog‘-salomat ekaningizdan xursandman, - dedi u.

Keyin ota bolalarining yoshi kattasiga yuzlandi va kafti bilan uning sochlarini to‘zg‘itib erkaladi.

- O‘g‘lim, katta yigit bo‘lib qolibsan! Safardaligimda onang va ukalaringga g‘amxo‘rlik qilganing uchun sendan xursandman, - dedi.

- Sen-chi, o‘g‘lim, maktabga boryapsanmi? Mana, yana birgamiz. Seni kechki sport mashg‘ulotlaringga o‘zim olib boraman, - deb kichkina o‘g‘lini o‘ziga yaqinroq tortdi.

Keyin esa ko‘tarib olgan chamasi ikki yoshlardagi qizalog‘ini erkalab bag‘riga bosdi.

Bu manzarani tomosha qilar ekanman, oiladagi mehr-muhabbat rishtalari- dan butkul ta’sirlandim. Oila qurganimga ikki yildan oshgan bo‘lsa-da, oilaviy munosabatlarda bunaqangi holatni ko‘rmagandim.

- Kechirasiz, - dedim oila boshlig‘iga beixtiyor. U kishi uzoq parvozdan keyin toliqqan ko‘zlarini menga tikdi.

- Anchadan buyon safarda bo‘lgan ko‘rinasiz? - dedim qiziqsinib.

- Ha, uch kunlik xizmat safarida edim, - degan javobi meni yanayam shoshib qo‘ydi. Ishongim kelmasdi, lekin u rost so‘zlayotgani aniq. Keyin turmush qurishganiga qancha bo‘lganini so‘radim. U kishi turmush o‘rtog‘iga qarab jilmaydi va shu bahorda nikohlariga o‘n to‘rt yil to‘lganini aytdi. Hayratim yanada oshdi.

- Qoyil, umid qilamanki, mening ham oilamga, ayolimga bo‘lgan e’tiborim o‘n yillardan keyin xuddi shunday yuqori bo‘ladi, - dedim savollarimni izohlagan bo‘lib.

Shunda meni tushungan oila boshlig‘i miyig‘idagi tabassum o‘rnini jiddiylik egalladi, menga o‘tkir va xotirjam nigoh bilan boqdi.

- Umid qilma, qaror qil, do‘stim! Zero, erkakning o‘z oilasini farog‘atga boshlashi uning umidlariga emas, qarorlariga daxldor masala, - dedi u va bu yo‘lda menga omad tilab xayrashdi.

Topshiriqni mustaqil bajarishingiz tavsiya etiladi.

Berilgan fikrlardan qaysi biri to‘g‘ri, qaysi biri noto‘g‘ri ekanligini “Ha” yoki “Yo‘q” tarzida ifodalang.

Farzandlarning burchlari

1. Ota-onani hurmat qilish, ularning nasihatlariga qulq solish.
2. Agar ota-onasi aytayotgan yumushlarni ko‘ngildagidek bajarishiga ko‘zi yetmasa, bunday holatda vaziyatdan kelib chiqib ish tutish.
3. Ilm olish, kasb-hunar egallash va vaqt(soati kelib ota-onasining roziligi bilan turmush qurish.
4. Ota-onsa, aka-uka, opa-singillarga imkon qadar moddiy va ma'naviy yordam berish.
5. O‘zining arzimas tashvish va muammolarini faqat ota-onasiga aytish.
6. Uy-ro‘zg‘or ishlarida ota-onasiga ko‘makchi bo‘lish.
7. O‘z yaqinlariga ozor bermaslik.
8. Har ishda ota-onsa bilan maslahatlashish.

1	2	3	4	5	6	7	8

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash:

1. “Oiladan boshlangan mas’uliyat jamiyatning fidoyi a’zosiga aylanatiradi” degan fikrni yuqoridagi matn bilan bog‘lab tushuntiring.
2. O‘zingiz yashayotgan joy, mahallangizdagi shunday hurmatli insonlarni bilasizmi? Ularning qaysi fazilatlari sizga yoqadi va nima uchun?
3. Siz ham hayotda ularga o‘xshashingiz uchun o‘zingizda qanday fazilatlar bo‘lishini istar edingiz?
4. Yuksak hurmat-e’tiborga sazovor bo‘lish uchun yuqoridagi o‘n to‘rtta qoidaning har biriga ta’rif bering.
5. “Oilam qadriyatlariga sodiq qoldim” degan fikrni qanday tushundingiz?
6. Kelajakda qanday kasb tanlamoqchisiz? Tanlagan kasbingiz yangiliklarni o‘rganish va ularni tatbiq etishni taqozo qiladimi?
7. Siz tanlamoqchi bo‘lgan kasb oiladagi mas’uliyatingizga qanday ta’sir qilishi haqida o‘ylab ko‘rganmisiz? “Mening kasbim va oiladagi mas’uliyatlarim” mavzusida Venn diagrammasi tuzing.
8. Kaykovus ibn Iskandarning “Qobusnomasi” asaridan keltirib o‘tilgan fikrlar- ni farzandlik sadoqati va mas’uliyati bilan bog‘lashga harakat qilib ko‘ring. Siz ham bunga amal qilasizmi?

V. O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Mashg‘ulotni yakunlash.

O‘quvchilar mashg‘ulotdagi ishtirokiga ko‘ra baholanadi. Rag‘bat kartochkalari orqali baholanadi. Guruhlar ham umumiylarini rag‘batlantirilib boriladi.

VI. Uyga vazifa Uyga vazifa bugungi mavzuni o‘qib kelish, qayta hikoyalashga tayyorlanish, xulasa chiqarish.

*veb-saytimiz: Zokirjon.com
Hujjat Word variantda beriladi.*

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog‘lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi

Tarbiya fanidan 10-11-sinf o‘quvchilarga 34 soatliti garakni to‘liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Narxi: 15 ming so‘m

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To‘lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabihev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To‘liq holda olganingizdan so‘ng:

Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.